
ŠTUDIJSKI SUSRETI SREDNJOŠKOLSKIH VJEROUČITELJA

Naši vjeroučitelji pred velikim zadacima

O slici vjeroučitelja pisano je na više mjesta i na više razina. To govori o složenosti "definiranja" profila vjeroučitelja i o vjeronauku kao složenoj nastavnoj disciplini. Vjeroučitelj je još uvijek novost u našim školama, iako je već prošlo ono razdoblje koje je njega i njegove kolege u zbornici zbunjivalo. Vrijeme tog prilagođavanja je prošlo. Vjeroučitelj mora biti lojalan Crkvi u ime koje uči, ali i školi i njezinim ciljevima. Da bi mogao raditi u školi, mora biti dobar poznavalac pedagoških disciplina, a napose didaktike. Tu osobito dolazi religijska pedagogija i vjeronaučna didaktika koja zahtijeva jasnoću ciljeva i ostvarivanje konkretnog vjeronaučnog programa, imajući u vidu specifičnost škole.

Nije nikakva tajna da neki odlaze ili ne žele ostatu u školi, između ostaloga i zbog pomanjkanja znanja i iskustva u katehetskoj i pedagoškoj praksi. Nedovoljno poznavanje školske psihologije daje osjećaj nesigurnosti. Kratko rečeno, zadaci pred koje je stavljen vjeroučitelj zahtijevaju od njega, uza sve poznavanje pedagogije, metodike i didaktike, i odgovarajući oblik življenja. Sve njegovo stručno znanje i pedagoška spretnost stoje ili padaju s vjerodostojnošću njegovog života. Vjeronauk nije samo nauka, još manje teorija; on uz naviještanje nužno uključuje svjedočenje. To najjednostavnije možemo nazvati integracijom vjere i života. Zato bi vjeronauk imao zadatak pomoći vjeroučeniku da se izdigne iznad sive svakidašnjice, podsjećajući ga da život postavlja puno ozbiljnija pitanja od materijalnog zbrinjavanja. Odgovori na takva pitanja traže od svakog čovjeka ozbiljna intelektualna naprezanja. Vjeroučitelj je pozvan tumačiti znakove vremena i budit kod učenika temeljna egzistencijalna pitanja. Tu mogućnost, ali ni taj zadatak nema ni jedan drugi

školski predmet; to je svojstveno vjeronauku. Vjeroučitelj se mora suočiti s problemom današnjice i pomoći mladima da otkriju životnu istinu.

Vjeroučitelji su pozvani i poslani objasniti mladima razliku između istinskih i lažnih potreba i ponuda. Na koji način posredovati takve sadržaje? Kakve li odgovornosti naših vjeroučitelja?! To je pitanje koje si mora konkretno postaviti mjesna Crkva: kakva je i kolika njezina skrb i zanimanje za konkretne vjeroučitelje.

Salesianumov projekt permanentne izobrazbe vjeroučitelja

Cilj gornjih redaka nije bio govoriti o liku vjeroučitelja, nego istaknuti važnost i dalekovidnost onih koji su se počeli sustavno baviti odgojem i izobrazbom vjeroučitelja u srednjoj školi. Riječ je o "Salesianumu" - Institutu za religijsku pedagogiju i katehetiku u Zagrebu, Vlaška 36, koji je ove 1995/96. školske godine organizirao i vodio seriju studijskih susreta srednjoškolskih vjeroučitelja grada Zagreba i okolice.

Želja nam je ponajprije zahvaliti se, u ime svih kolega i kolegica koji sudjeluju na ovim susretima, Institutu kao znanstvenoj ustanovi, te pojedinačno ravnatelju Instituta dr. Marku Pranjiću, voditeljici projekta permanentne izobrazbe vjeroučitelja mr. Ani Thei Filipović i uredniku "Kateheze" dr. Rudiju Palošu. Oni su pokazali puno dobre volje da bogato znanje posreduju nama koji smo još uvijek "na početku", u fazi istraživanja najboljeg puta do mladog čovjeka da mu što autentičnije posredujemo i posvjedočimo sadržaje vjere, neprolazne istine i prave vrijednosti koje im ovo sekularizirano društvo ne samo uskraćuje, nego u stanovitom smislu i otima. Njihovu inicijativu pozdravljamo, prihvaćamo i podržavamo.

Studijski susreti započeli su u mjesecu rujnu (30. IX. 1995.) i redovito se održavaju svaka tri mjeseca. Susreti su se pokazali zanimljivima, korisnima i potrebnima. Pozvani su na sudjelovanje svi vjeroučitelji grada i okolice. Svaki put se odazvalo oko dvadesetak srednjoškolskih vjeroučitelja.

Navest ćemo neke teme koje su se do sada predavale i obrađivale, s napomenom da se nakon svakog predavanja razvila živa i plodna diskusija.

Na prvom studijskom susretu bile su sljedeće teme:

- a) Didaktički aspekt školskog vjeronauka (mr. A. T. Filipović)
- b) Vjeronaučni udžbenik kao nastavno sredstvo (dr. R. Paloš)
- c) Nastavni oblici (dr. M. Pranjić)
- d) Primjeri metodičke artikulacije nekih didaktičkih jedinica iz srednjoškolskih vjeronaučnih udžbenika (mr. A. T. Filipović)

Na drugom studijskom danu obrađivane su sljedeće teme:

- a) Razlikovanje i specifičnost školskog vjeronauka i župne kateheze (dr. M. Pranjić)
- b) Pedagoško-didaktički aspekt vjeronauka: pregled novije literature na hrvatskom jeziku (dr. R. Paloš)
- c) Metode vrednovanja (ocjenjivanja) u školskom vjeronauku (mr. A. T. Filipović)
- d) Predstavljanje dokumenta oVjeronauk u školió (mr. A. T. Filipović)

Na trećem susretu obrađivale su se tri teme:

- a) Metode razgovora, pripovijedanje i rad s biblijskim tekstom u školskom vjeronauku (mr. A. T. Filipović)
- b) Osnovna polazišta vjeronaučne metodike (dr. M. Pranjić)
- c) Metode likovnog rada u vjeronaučnoj nastavi (mr. A. T. Filipović)

Naslovi tema i sami dovoljno govore o aktualnosti i nužnosti ovakvih sadržaja. Predavanja su se kasnije mogla nabaviti u Institutu. Osim stručnih izlaganja, koja su bar djelomično zadovoljila neke naše potrebe, dala stanovita usmjerenja i posvijestila određene mogućnosti u rješavanju subjektivnih i objektivnih teškoća, veliko obogaćenje je razmjena iskustava i osobito plodna diskusija.

Ovdje treba posebno naglasiti i najaviti "nastavničku radionicu za školski vjeronauk", koja je u osnivanju. Svrha te inicijative jest da od osluščača i diskutantaó učini aktivna sudionika u oblikovanju pojedinih vjeronaučnih jedinica. One bi bile razrađene i na pomoć i na radost svih srednjoškolskih profesora vjeronauka. Zato ovoj radionici želimo mnogo uspjeha. Možda je tu početak osposobljavanja novih mentora koji će kasnije moći pripremati nove profesore vjeronauka. Zašto ne? U okviru školskog sustava mentorstvo je nužna realnost i za vjeronauk!

Možda bi valjalo još spomenuti da se ovdje veliki naglasak stavlja u "centar". Naime, neki žele vjeronauk svesti na golu pedagogiju i didaktiku i žele je učiniti svemoćnom. Drugi pak žele bez pedagogije i didaktike. No tu je potrebna sredina. Vjeronauku su potrebne pedagogija, didaktika i metodika kao pomoć u posredovanju sadržaja. Iskustva u radu s našim učenicima gotovo su jednoglasna podrška ovakvom shvaćanju i pristupu profesora vjeronauka. No ona su istovremeno i obveza na permanentno stručno usavršavanje kao i na svakodnevno druženje s Učiteljem da bi se naše verbalno svjedočenje odrazilo i kroz osobno ponašanje.

Koliko su nam ovi studijski susreti značili i dali, pokazala je i anketa provedena na zadnjem susretu. Vjeroučitelji su vrlo zadovoljni dosadašnjom organizacijom i ponudnim sadržajima. Bez iznimke su podržali nastavljanje ovog projekta i željeli bi da se studijski dani održavaju u prosjeku svaka 2-3 mjeseca. Svesrdno podržavaju nastavničku radionicu jer osjećaju potrebu za uvođenjem u praktičnu primjenu vjeronaučno-didaktičkih načela i spoznaja.

Vrijedno je spomenuti da je ovim susretima prisustvovao i ravnatelj Katehetskog ureda Zagrebačke nadbiskupije dr. Zvonimir Kurečić, koji je i sâm sudjelovao u radu odgovarajući na aktualna pitanja organizacijske naravi.

Na kraju ovog izvještaja organizatorima naših studijskih susreta, članovima Salesianuma, želimo od Boga neophodnu snagu da nadvladaju sve teškoće, koje imaju sada i koje će se tek pojaviti, a svakako i one financijske prirode. Možda će ovaj sažeti izvještaj evocirati potrebu i kod drugih kolega da vrijednim sadržajima obogate svoje znanje i rad.

Josip ARNUŠ i Mirjam KUŠTREBA